

**Софийски университет „Свети Климент Охридски“
Факултет по класически и нови филологии**

Катедра по Испанистика

Специалност **ИСПАНСКА ФИЛОЛОГИЯ**

П Р О Г Р А М А

за

Д Ъ Р Ж А В Е Н И З П И Т

(бакалавърска степен)

2024 / 2025 г.

СОФИЯ

ПИСМЕН ИЗПИТ

Писменият изпит включва следните елементи:

- Превод от испански на български език – 18-20 маш. реда.
- Превод от български на испански език – 18-20 маш. реда.
- Тема по избор от областта на езикознанието или литературознанието. Всяко задание включва по две теми за избор от съответното направление (две по езикознание и две по литературознание).

Оценката от писмения изпит е комплексна.

ЕЗИКОЗНАНИЕ

1. **Типология на езиковото значение. Класове думи.**
2. **Съществително име.**
Формални и функционално-семантични характеристики.
Класификация.
3. **Прилагателно име.**
Формални и функционално-семантични характеристики.
Класификация.
4. **Местоимение.**
Формални и функционално-семантични характеристики.
Класификация.
5. **Глагол.**
Формални и функционално-семантични характеристики.
Класификация. Вербална синтагма.
6. **Глагол. Категория време.**
Формални и функционално-семантични характеристики.
7. **Глагол. Категория наклонение.**
Формални и функционално-семантични характеристики.
8. **Глагол. Аспектуалност.**
Лексико-семантични, граматични и синтактични начини за изразяване на аспекта.
9. **Глагол. Залог на глагола.**
Формални и функционално-семантични характеристики.
10. **Нелични глаголни форми.**
Формални и функционално-семантични характеристики.

11. **Наречие.**
Формални и функционално-семантични характеристики.
12. **Словосъчетание.**
Дефиниция, структура и видове.
13. **Понятие за изречение.**
Традиционни и съвременни теории на изречението. Изречение и изказ.
14. **Строеж и граматично оформяне на изречението.**
Синтактични функции и семантични роли.
15. **Речев акт.**
Дефиниция и класификация. Условия за успешност.
16. **Информационна структура на изказа.**
Фокусиране на темата и ремата. Емфатични структури.
17. **Видове прости изречения според модуса (субективната оценка на говорещия) и диктума (предикативната основа на изречението).**
18. **Сложно изречение.**
Безсъюзно свързване. Съчинение. Подчинение.
19. **Прагматични аспекти на сложното изречение.**
Теория на релевантността.
20. **Видове свързване в простото и сложното изречение.**
21. **Същност на превода.**
Методологически принципи. Функции. Видове.
22. **Предмет и задачи на теорията на превода.**
Основни тенденции и течения. Етапи в развитието ѝ.
23. **Експресивен потенциал на езиковите единици и техните категории.**

БИБЛИОГРАФИЯ

- Alarcos Llorach, E. *Gramática estructural*. Madrid, Gredos, 1990.
- Alarcos Llorach, E. *Estudios de gramática funcional*. Madrid, Gredos, 1997.
- Alarcos Llorach, E. *Gramática de la lengua española*. RAE, Colección Nebrija y Bello. Madrid, Espasa Calpe, S. A., 1999.
- Alcina Franch, J., J. M. Blecua. *Gramática española*. Barcelona, Ariel, 1998.
- Alonso, A. *Estudios lingüísticos. Temas españoles*. Madrid, Gredos, 1961.
- Casas Gómez, M. *Los niveles del significar*, Servicio de Publicaciones de la Universidad de Cádiz, 2002.
- Cascón Martín, E. *Teoría y práctica del análisis oracional*. Madrid, Edinumen, 2008.
- Corominas, J., J. A. Pascual. *Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico*, 6 vols. Madrid, Gredos, 1980-1991.
- Coseriu, E. *Teoría del lenguaje y lingüística general*. Madrid, Gredos, 1962.
- García Yebra, V. *Teoría y práctica de la traducción*. Madrid, Gredos, 1981.
- García Yebra, V. *Traducción. Historia y teoría*. Madrid, Gredos, 1994.
- Gili Gaya, S. *Curso superior de sintaxis española*. La Habana, 1976.
- Gutiérrez Ordoñez, S. *Temas, remas, focos, tópicos y comentarios*. Madrid, Arco Libros, 2000.
- Gutiérrez Ordoñez, S. *De pragmática y semántica*. Madrid, Arco Libros, 2002.
- Gutiérrez Ordoñez, S. *Forma y sentido en la sintaxis*. Madrid, Arco Libros, 2002.
- Kanchev, I. *Español actual: clases de palabras y categorías*. Sofla, Унив. изд. “Св. Кл. Охридски”, 2004.
- Marcos Marín, F., F. J. Satorre Grau, M. L. Viejo Sanchez. *Gramática española*. Madrid, Síntesis, S. A., 1998.
- Matte Bon, F. *Gramática comunicativa del español*. 2 vols, Madrid, Edelsa, 1992.
- Nida, Eugene, A. y Charles R. Taber. *La traducción. Teoría y práctica*. Madrid, Cristianidad, 1986.
- Pottier, B. *Lingüística moderna y filología hispánica*. Madrid, Gredos, 1968.
- RAE. *Gramática descriptiva de la lengua española*. 3 tomos. Colección Nebrija y Bello. Madrid, Espasa Calpe, 1999.
- RAE. *Nueva gramática de la lengua española*. 2 vols. Madrid, Espasa Calpe, 2010.
- RAE. *Asociación de Academias de la lengua española. Nueva gramática básica de la lengua española*. Barcelona, Espasa Libros, 2011.
- Vucheva, E. *Estilística del español actual. Teoría y práctica del estilo*. Sofia, Ed. Universitaria San Clemente de Ojrid, 2008 / Ed. Tirant Humanidades, Valencia, 2014.
- Vucheva, E. *Morfología del español actual. Del sistema al discurso*. София, УИ „Св. Климент Охридски“, 2020.
- Бархударов, Л. С. “Язык и перевод”. Москва, 1975.
- Вучева, Е. “Грамматика и стилистика на испанския глагол”. София, АСКОНИ-ИЗДАТ, 1995.
- Федоров, А. В. “Основы общей теории перевода”. Москва, 1968 и др.

ЛИТЕРАТУРОЗНАНИЕ

1. Обществото и културата на Средновековна Испания. Първи прояви на испанската литература. Основни жанрове. Характеристики.
2. Промени в испанското общество през XIV век. Основни тенденции в литературата. Хуан Руис. Дон Хуан Мануел.
3. Испанският театър през ранния Ренесанс. "Селестина".
4. Хрониките от откриването и завладяването на Америка. От Колумб до Инка Гарсиласо де ла Вега.
5. Културата на Ренесанса. Поезията в Испания през Ренесанса. Гарсиласо, Фрай Луис де Леон, Фернандо де Ерера. Испаноамериканската литература по това време. Ерсия и Сунига "Ла Араукана".
6. Жанрови разновидности на ренесансовия роман. Романът пикареска в Испания и отвъд океана. "Ласарльо от Тормес" и "Бускон".
7. Творчеството на Сервантес: теми, жанрове, характеристики. Значението на "Дон Кихот" в световната литература.
8. Испанският театър на Златния век. Основни жанрове, представители и произведения: Лопе де Вега: "Фунтеовехуна"; Тирсо де Молина: "Прелъстителят от Севиля"; Калдерон де ла Барка: "Животът е сън". Хуан Руис де Аларкон.
9. Културата на Барока. Поезията на Барока в Испания и Испаноамерика. Гонгора и Кеведо. Сор Хуана Инес де ла Крус.
10. Просвещение и неокласицизъм. Кадалсо. Моратин.
11. Романтизмът в Испания и Испаноамерика. Поезията на Еспронседа и Бекер. Драмата през романтизма: "Дон Алваро или силата на съдбата" и "Дон Хуан Тенорио".
12. Жанрови разновидности на романа през Романтизма в Испаноамерика. Темата за националната идентичност. Поезия за гаучото.
13. Испанският реализъм през втората половина на XIX век. Аларкон, Валера, Галдос, Бласко Ибанес.
14. Испаноамериканският модернизъм. Хосе Марти. Рубен Дарио.
15. Поколението от 98-а година и испанският модернизъм. Унамуно: "Абел Санчес", "Мъченик". Антонио Мачадо. Вале-Инклан. Бароха.

16. Испанското общество между двете световни войни. Поколението от 27-а година и развитието на испанската поезия. Творчеството на Лорка. Испаноамерикански авангардни поетически течения: Г. Мистрал, В. Уидобро, П. Неруда.
17. Епохата на Франкизма. Преходът към демокрация. Романът през втората половина на XX век. Характеристики, течения, основни представители. Села, Делибес, Лафорет, Мендоса, Муньос Молина, Мариас, Монтеро, Грандес, Лямасарес.
18. “Новият” испаноамерикански роман: теми и проблеми. Алехо Карпентер, Хуан Рулфо, Карлос Фуентес, Габриел Гарсия Маркес, Хулио Кортасар, Марио Варгас Льоса.

БИБЛИОГРАФИЯ

- Alborg, J.L. *Historia de la Literatura Española*. Tomos I – V. Madrid, Gredos, 1992-1999.
- Anderson Imbert, E. *Historia de la Literatura Hispanoamericana*. 2 tomos. México, FCE-Buenos Aires, 1954 y o.
- Blanco Aguinaga, Carlos, Ignacio Rodríguez Puértolas, Iris Zavala. *Historia social de la literatura española*, tomos II y III, Castalia, Madrid, 1984.
- Chabás, J. *Literatura Española Contemporánea (1898-1950)*. La Habana, Editora Pedagógica, 1966.
- Del Río, Á. *Historia de la Literatura Española*. 2 tomos. New York, Holt, 1966.
- Dimitrova, M. *Historia de la Literatura Española, Edad Media*. Sofía, Editorial Universitaria San Clemente de Ojrid, 2006.
- Dimitrova, M. *Historia de la Literatura Española, Siglos de Oro: Renacimiento*. Sofía, Editorial Universitaria San Clemente de Ojrid, 2009.
- Dimitrova, M. *Historia de la Literatura Española, Siglos de Oro: Barroco*. Sofía, Editorial Universitaria San Clemente de Ojrid, 2011.
- García López, J. *Historia de la Literatura Española*. Barcelona. Vicens-Vives, 1997.
- Henríquez Ureña, P. *Las Corrientes Literarias en la América Hispánica*. Diferentes ed.
- Lazo, R. *Historia de la Literatura Hispanoamericana*. 2 tomos. La Habana, Pueblo y educación, 1969.
- Menéndez Peláez, J. y o. *Historia de la literatura española*, Volumen III – Siglos XVIII, XIX y XX, León. Everest, 2005.
- Oliva, César. *Teatro español del siglo XX*, Madrid, Síntesis, 2004.
- Rico, Fr., dir. *Historia y crítica de la Literatura Española*. Tomos I – IX. Barcelona, Crítica, 1985-2000 y siguientes ediciones.
- Sanz Villanueva, Santos. *El siglo XX. Literatura actual*, tomo 6/2 de *Historia de la literatura española*, Barcelona, Ariel, 1994.
- Sabourín, J. *Literatura Hispanoamericana*. Sofía, Universidad de Sofía, 1985.
- Sabourín, J. *Temas y figuras fundacionales de la literatura hispanoamericana*. Sofía, Nauka i izkustvo, 1985.
- Sheridan, G. *Los contemporáneos ayer*. México, FCE, 1993.
- Torrente Ballester, G. *Panorama de la Literatura Española Contemporánea*. Tomo primero. Madrid, Ediciones Guadarrama, 1961.
- Torri, J. *La literatura española*. México, FCE, 1993.